

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/47/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3819204323
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3819204323.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a členiek senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a Mgr. Martiny Trnavskej v spore žalobcov: 1/ K., 2/ S. 3/ K., všetkých zastúpených Z., proti žalovaným: 1/ A., 2/ M., o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, o odvolaní žalobcov 1/, 2/, 3/ a o odvolaní žalovanej 1/ proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 21. októbra 2021, č.k. 4C/27/2019-280, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Stranám náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým, v záhlaví identifikovaným rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zaviazal žalovaných 1/, 2/ k povinnosti zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 20.000,- eur, žalobcovi 2/ sumu 20.000,- eur a žalobcovi 3/ 20.000,- eur, všetkým do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého zo žalovaných. Výrokom II. žalobu vo zvyšku zamietol a výrokom III. o trovách konania rozhodol tak, že žalobcovia 1/, 2/, 3/ majú proti žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% z priznaného plnenia.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobcovia 1/, 2/ a 3/ sa žalobou podanou dňa 08.10.2019 domáhali náhrady nemajetkovej ujmy v prospech každého z nich po 100.000,- eur. Dôvodili, že dňa XX.XX.XXXX o 3:42 hod. na hlavnej ceste č. F. v 160 km v smere od J. na E. I., v k. ú. obce J., okres K., došlo k zrážke motorového vozidla zn. Q., EČV: O., ktoré šoféroval S. G. a kamióna. Autonehoda bola predmetom vyšetrovania v trestnej veci vedenej Okresným riaditeľstvom PZ v K., Odbor kriminálnej polície, ČVS: Q.. Dôsledkom autonehody bolo usmrtenie posádky vozidla Q., a to Z. K., Z. S., X. A., Y. U., H. N., M. K., M. Y., ako aj vodiča motorového vozidla S. G.. Vlastníkom a poisteným (prevádzkovateľom) motorového vozidla je žalovaný 2/, ktorého poisťovateľom je žalovaná 1/. Pri tejto autonehode prišla o život Y. U., nar. dňa XX.XX.XXXX, ktorá bola matkou žalobcov 2/ a 3/ a manželkou žalobcu 1/. Vyšetrovanie autonehody bolo ukončené a trestné konanie zastavené z dôvodu, že toto je neprípustné, nakoľko vodič motorového vozidla Q. I. S. G. pri tejto autonehode taktiež zomrel a ktorý ako vyplynulo z dokazovania bol vinníkom autonehody. Žalobcovia uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy odvodzovali od ustanovení § 11, § 13 ods. 2 Obč. zákonníka a z § 15 ods. 1 zákona o PZP, s poukazom tiež na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ sp.zn. C - 22/12 vo veci Haasová c/a Petrík. O život bola pripravená manželka a matka dvoch plnoletých detí, na ich strane tak bol spôsobený neodstrániteľný následok v podobe náhlej a neočakávanej straty najbližšieho rodinného príslušníka, ktorý vzhľadom na svoj charakter a intenzitu zásahu nemožno žiadnym spôsobom reparaovať. Nimi nárokovanú výšku náhrady odôvodňovali závažnosťou vzniknutej ujmy a okolnosťami, za ktorých došlo k porušeniu práva, intenzitou ich vzťahu, vekom zomrelej a pozostalých, poukazovali na závažnosť

vzniknutej ujmy, ktorá je nenapraviteľná, bude ich sprevádzať po celý zvyšok ich života, tiež na samotné okolnosti prípadu, najmä na hrubé porušenie dôležitých povinností poisteného, ktoré viedli k tragickej dopravnej nehode a zapríčinili stratu najbližšej osoby pre pozostalých žalobcov, ktorý zásah im bráni napĺňať ich citové potreby. Poukazovali na šok, ktorý utrpeli v dôsledku úmrtia ich najbližšej osoby, ku ktorému došlo náhle a devastačnou dopravnou nehodou, smútok zo strany blízkej osoby, keď plnoletý synovia K. a S. už nikdy nebudú môcť tráviť voľné chvíle so svojou matkou, či manžel K., ktorý považoval manželku za človeka, s ktorým chce stráviť celý svoj život, v neposlednom rade tiež na to, že nebohá prispievala na chod spoločnej domácnosti, čím je žalobca 1/ ukrátený na jej príjme. Nebohá im bola veľkou oporou, bola nečakane vytrhnutá z rodinného kruhu ako milovaná manželka a matka, žalobcovia prežívali v dôsledku toho pocity úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku z nečakanej smrti, žalobca 1/ stratil možnosť viesť so svojou manželkou a žalobcovia 2/ a 3/ so svojou matkou súkromný život, ktorú stratu prežívajú s výraznými a kontinuálne pretrvávajúcimi ťažkosťami. Vzájomne tvorili plne fungujúcu rodinu s dobre vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami. V konečnom dôsledku poukázali aj na skutočnosť, že podľa uznesenia OR PZ v K., odbor kriminálnej polície, k nehode došlo v dôsledku nedostatočného venovania sa vedeniu vozidla vodičom, čo je hrubým porušením povinností, ktoré vodičovi vyplývali z právnych predpisov.

3. Žalovaná 1/ žiadala žalobu zamietnuť, dôvodiac, že nemajetková ujma nie je upravená v § 13 OZ, čím nie je daná ani jej pasívna vecná legitímácia. Nesúhlasila s názorom žalobcov, že otázka posúdenia vecnej pasívnej legitímácie poisťovateľa v súdnych sporoch o priznanie nemajetkovej ujmy je už v rámci slovenskej judikatúry vyriešená. Tiež namietala, že žalobcovia neuviedli a neodôvodnili, na základe akých skutočností a myšlienkových postupov si uplatňujú nároky vo výške špecifikovanej žalobou, ktoré považovala za neprimerané, nezodpovedajúce intenzite zásahu, ani konkrétnym špecifickým okolnostiam posudzovanej veci. Uplatnená náhrada v kumulatívne vo výške 300.000,- eur 100-násobne prevyšuje priemernú mzdu, nemožno ju považovať za primerané zadosťučinenie, odkazovala na režim odškodňovania podľa zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov. Žalovaný 2/ sa k žalobe nevyjadril, v spore zostal pasívny. Ani na jedno pojednávanie, na ktoré bol riadne predvolaný, sa nedostavil, hoci mal doručenie vykázané. Z neúčasti na pojednávaní sa neospravedlnil a nepožiadaval o odročenie pojednávania. Súd pojednával v jeho neprítomnosti.

4. Súd prvej inštancie, aplikujúc na vykonaným dokazovaním zistený skutkový stav, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012, vyhlášku MZV č. 130/1976 Zb. o Dohovore o práve použiteľnom na dopravné nehody (Haagsky dohovor), § 11, § 13 ods. 1, 2, 3, § 427 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 4 ods. 2 písm. a/, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „zákon o PZP“), tiež poukazom na rozhodnutie najvyšších súdnych autorít a zákon č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov, či Čl. 2 Civilného poriadku (ďalej len „CSP“) dospel k záveru o dôvodnosti podanej žaloby čo do jej základu a čiastočnej dôvodnosti žaloby, pokiaľ ide o výšku nárokovanej náhrady na nemajetkovú ujmu.

5. V konaní nebolo sporné, že dňa XX.XX.XXXX sa stala v okrese K. dopravná nehoda, pri ktorej zomrela Y. U., manželka žalobcu 1/ a matka žalobcov 2/ a 3/. Tiež nebolo sporné, že uznesením vo veci ČVS: Q. Okresného riaditeľstva PZ v K., Odbor kriminálnej polície zo dňa 19.07.2018 bolo vyšetrovateľom PZ Okresného riaditeľstva PZ v K., Odbor kriminálnej polície trestné stíhanie vo veci prečinu všeobecného ohrozenia, ktorý mal spáchať vodič S. G., ktorý z nezistených príčin, zrejme z dôvodu nedostatočného venovania sa vedeniu vozidla, prešiel do protismeru a narazil do protiúdeho vozidla - kamiónu S. Y., D.: XMX XXXX (Česká republika), ktorý šoféroval V. E., v dôsledku čoho spôsobil posádke vozidla Q. I. o.i. tiež Y. U. rozsiahle zranenia, v dôsledku ktorých zomrela, zastavené pre jeho neprípustnosť (z dôvodu úmrtia S. G.). Vyšetrovateľ PZ vychádzajúc z vykonaného vyšetrovania s odkazom na príslušné dôkazy uzavrel, že neb. S. G. sa dopustil prečinu všeobecného ohrozenia a v príčinnej súvislosti s jeho konaním spôsobil smrť sebe a svojim 7 pasažierom vrátane Y. U.. Ustanovení znalci v prípravnom trestnom konaní S.. N. P. a S.. M. E., K.. podali okrem iných posudkov aj znalecký posudok č. XXX/XXXX týkajúci sa Y. U., v ktorom uzavreli, že bezprostrednou príčinou smrti alebo jej boli so životom nezlučiteľné zranenia. Neboli zistené žiadne také chorobné zmeny na vnútorných orgánoch, ktorými by sa dala smrť menovanej vysvetliť iným spôsobom, ako dopravnou nehodou. Jej smrť podľa znalcov je v priamej príčinnej a časovej súvislosti s poraneniami, ktoré utrpela ako spolujazdkyňa v motorovom vozidle Q. I.. V konaní tiež nebolo sporné, že v čase dopravnej nehody bol vlastníkom a držiteľom motorového vozidla Q. I. D.: O. XXX DP žalovaný 2/ (vyplýva to zo svedeckej výpovede P. H. v trestnom konaní) a že poisťovateľom predmetného motorového vozidla Q. I. bola

žalovaná 1/ (vyplýva to z Medzinárodnej automobilovej poisťovacej karty pre toto vozidlo obsiahnutou vo vyšetrovacom spise a doloženou žalobcami v tomto konaní). Danosť pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného 2/ mal za preukázanú a v priebehu konania nikým nespochybnovanú.

6. Následne sa súd prvej inštancie primárne zaoberal ťažiskovou obranou žalovanej 1/ o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie na jej strane, ktorú vyhodnotil ako nedôvodnú. Vysporiadavajúc sa podrobne a precízne so všetkými námietkami žalovanej 1/ produkovanej vo vzťahu k nedostatku vecnej pasívnej legitímácie na jej strane, obsiahnutých v podrobnostiach v bodoch 44 až 52 rozhodnutia súdu prvej inštancie, nespochybnoval tvrdenia žalovanej 1/, že rozhodovacia prax dovolacieho súdu bola v otázke vecnej pasívnej legitímácie poisťovne v obdobných veciach v časovom rozmedzí skutočne rozdielna, čo však v čase rozhodovania o danom spore už neplatilo. Uzatvoril, že Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na svojom zasadnutí dňa 9.10.2018 prijalo rozhodnutie č. 2 na uverejnenie v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR v znení právnej vety: „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitímovaná“. (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. júla 2017 sp.zn. 6 MCdo 1/2016). Rozhodnutie bolo uverejnené v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR č. 8/2018 pod č. 61, čím považoval rozhodovacia prax dovolacieho súdu v tejto otázke za ustálenú. Odkaz žalovanej 1/ na rozhodnutia súdov rôznych stupňov pred uverejnenia rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. júla 2017 sp.zn. 6 MCdo 1/2016 tak vyhodnotil ako irelevantný. Uzavrel, že žalovaná 1/ je v tomto spore pasívne vecne legitímovaná, a to s odkazom na § 4 ods. 2 písm. a) a § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení a na § 11, § 13 a § 823 Občianskeho zákonníka. Navyiac poukázal na to, že v zmysle Čl. 2 ods. 1 a 2 (princíp právnej istoty).

7. V ďalšom sa súd prvej inštancie podrobne venoval uplatneným nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy čo do základu aj čo do výšky. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že u žalobcov 1/, 2/ a 3/ došlo k zásahu do práva na ochranu súkromia a rodinného života, ktorý je veľmi hlboký a nereparovateľný. Smrť manželky žalobcu 1/ a matky žalobcov 2/ a 3/ bola náhla a nečakaná. O silnom vzťahu žalobcu 1/ k manželke a synov k matke svedčí, že bez ohľadu na vzdialenosť svojho bydliska (K., resp. G.) od miesta dopravnej nehody (k.ú. J.) žalobcovia 1/ a 3/ okamžite vycestovali na miesto samé (žalobca 2/ v tom čase pôsobil v K.). Skutočnosťou je, že náhlou a okamžitou smrťou Y. U. pri dopravnej nehode, ktorá sa udiala za popísaných udalostí, sa žalobcovia nemali možnosť s manželkou a matkou rozlúčiť a byť s ňou v posledných chvíľach jej života a ani ju vzhliadnuť (pre devastačné poranenia). Y. U. zomrela vo veku XX rokov, bola zdravá, pracovne činná. Žila v usporiadanom manželstve so žalobcom 1/, starala sa o chod domácnosti, o výchovu detí, finančne zabezpečovala rodinu a najmä pracujúc ako opatrovateľka v V. zvyšovala príjem do rodiny. Po finančnej stránke bola rodina priemernou rodinou. Z výsluchu všetkých žalobcov vyplynulo, že rodina (Y. U., jej manžel i synovia) bola súdržnou rodinou. Ako rodina realizovali spoločné voľnočasové aktivity (lyžovačka, dovolenky, divadlo, plesy, výlety, návštevy synov), stretávali sa navzájom (aj po osamostatnení žalobcov 2/ a 3/), boli spolu v kontakte. Podľa tvrdenia žalobcu 1/ mali s manželkou do budúcnosti spoločné plány, tešili sa z partneriek synov, pripravovali svadbu staršieho syna. Žalobca 1/ smrťou manželky a jej neprítomnosťou pociťuje bolesť. Zostal sám. Prvý rok po smrti manželky bol pre neho najťažší. Manželka mu chýba, nemá sa s kým rozprávať, nemá s kým niekam ísť. Bolesť sa zmiernuje, ale nemôže sa zaradiť. Uzavrel sa do seba, prežíva to sám. Nevie si predstaviť do budúcnosti život s inou ženou ani manželský život s inou ženou. Život sa mu úplne zmenil. Na mieste samom spolu so synmi osadil pomníček. Nikto zo zodpovedných sa mu neospravedlnil. Žalobca 2/ sa po skončení vysokej školy v H. v roku 2015 osamostatnil, začal pôsobiť v K.. Potvrdil dobré manželstvo svojich rodičov a domácnosť rodiny označil za „vysmiatu“. Po osamostatnení zostal s rodičmi v pravidelnom kontakte, s rodičmi, a teda i matkou riešil rôzne problémy. S mamou si boli blízki, mama mu chýba. Doteraz nie je vyrovnaný so smrťou mamy. Rodinný život sa po smrti matky zmenil, je to smutnejšie, všeobecne horšie. Matka bola dôležitá aj v jeho súkromnom osobnom živote. Nebolo pre neho príjemné dať DNA v súvislosti s trestným stíhaním na zistenie, či pri dopravnej nehode bola aj mama. V čase smrti Y. U. bol žalobca 2/ plnoletý (XX ročný), slobodný a zárobkovo činný. Žalobca 3/ potvrdil, že vyrastal v rodine, kde cítil lásku a vzájomný vzťah rodičov. Mama ako pre neho najbližší človek mu

chýba. Smrť matky ho zasiahla, nedokázal fungovať. Nevie sa s jej smrťou zmieriť. Neexistuje osoba, ktorá by ju mohla nahradiť. Na jeho svadbe (ženil sa v roku 2018) mama chýbala. V čase smrti matky bol plnoletý (XX ročný), slobodný, osamostatnený a zárobkovo činný. Z výsluchu žalobcov je podľa súdu zrejmé, že žalobcovia spolu s nebohou manželkou, resp. matkou, tvorili fungujúce a nerozlučné rodinné spoločenstvo, ktoré smrť nebohej Y. U. výrazne negatívne zasiahlo a ovplyvnilo ich ďalšie fungovanie. Žalobcami predložené fotografie svedčia o súdržnosti rodiny U., o ich úzkych rodinných vzťahoch a citových väzbách medzi sebou navzájom, a to dlhodobo. Súd zhodnotil, že smrť Y. U. ako manželky, resp. matky žalobcov zasiahla do života žalobcov nečakane a tragicky zásadným spôsobom a nenávratne pretrhla dovtedajšie silné citové väzby. Žalobcovia stratili možnosť realizácie a ďalšieho rozvoja rodinného života so svojou manželkou, resp. matkou a sú o citový vzťah k nej ochudobnené. Konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny, je konaním nesúcim znaky neoprávneného zásahu do chránených osobnostných práv pozostalých členov rodiny. Za týchto pozostalých členov rodiny treba považovať aj manžela a synov (žalobcovia 1/ až 3/) zomrelej za situácie, že konanie spôsobilo násilné pretrhnutie citových, morálnych a sociálnych väzieb stratou ich manželky, resp. matky, čím vznikla žalobcom ujma spočívajúca v porušení osobnostných práv, pričom medzi protiprávnym konaním a smrťou poškodenej Y. U. je príčinná súvislosť (príčinou smrti poškodenej Y. U. bola podľa znaleckého posudku č. XXX/XXXX identifikovaná autonehoda, pri ktorej poškodená utrpela devastačné poranenia nezlučiteľné so životom). K výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy súd uviedol, že zásah do rodinného života (strata jedného člena rodiny v dôsledku jeho náhleho neočakávaného úmrtia) musí byť považovaný za veľmi intenzívny zásah do súkromia a pri určení peňažnej náhrady sa prihliada na nenapraviteľný následok. Žiadna forma morálneho zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka by nepostačovala na to, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá nemajetková ujma na strane žalobcov. Žalobca 1/ bol manželom zomrelej Y. U., s ktorou žil od uzavretia manželstva v roku 1985 do jej smrti v usporiadanom manželstve. Nepochybne smrť manželky zasiahla do jeho života, najmä za situácie, že po osamostatnení synov zostal po náhle a nečakanej smrti svojej manželky v byte sám. Manželka mu chýba, smúti za ňou, nie sú naplnené jeho citové potreby. Aj napriek tomu, že žalobcovia 2/ a 3/ boli v čase smrti plnoletými synmi zomrelej Y. U. a neboli od nej finančne závislí, jej predčasná, tragická, náhla a nečakaná smrť hlboko a významne zasiahla aj do ich života, a to za situácie, že napriek tomu, že žili oddelene, tvorili so svojimi partnerkami (najmä v prípade žalobcu 3/) spolu s matkou fungujúce harmonické rodinné spoločenstvo so silnými a intenzívnymi vzťahmi. Žalobcovia 2/ a 3/ boli aj po osamostatnení v kontakte s matkou, keď nie v osobnom, tak v kontakte prostredníctvom sociálnych sietí, či v kontakte telefonickom. Zaujímali sa jeden o druhého. Počas sviatkov sa v domácnosti rodičov intenzívne stretávali, ako rodina si pomáhali, boli na seba naviazaní. Matka bola pre nich oporou, radkyňou, s ktorou sa mohli poradiť, porozprávať o radoostiach či starostiach. Strata manželky, resp. matky zanechala v žalobcoch 1/ - 3/ veľkú duševnú ujmu, s ktorou sa ani po rokoch nedokážu vyrovnáť. Vzhľadom na vek zomrelej Y. U. (XX rokov) bola tu perspektíva ďalšieho trvania harmonického fungovania manželstva so žalobcom 1/ a harmonického fungovania vzťahu so žalobcami 2/ a 3/. Žalobca 1/ stratil predčasne manželku vo svojich XX rokoch a žalobcovia 2/ a 3/ stratili predčasne svoju matku. Aj keď rozhodujúcim pre určenie konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v kontexte úpravy výšky náhrady podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka je zvažovanie individuálnych okolností každého prípadu, určitým východiskom pre jej určenie môže byť právna úprava mimo Občianskeho zákonníka upravujúca nároky náhrad nemajetkovej ujmy pozostalých pri úmrtí osoby a tiež súdna prax. Napríklad zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení upravuje jednorazové odškodnenie, ktoré má povahu náhrady majetkovej ujmy pozostalých. Výška tohto nároku (ak poškodený zomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania) bola v roku 2017 (v čase úmrtia manželky žalobcu 1/, resp. matky žalobcov 2/ a 3/) v prípade manžela, manželky vo výške 730-násobku denného vymeriavacieho základu, najviac 53.503,20 eura a v prípade nezaopatreného dieťaťa vo výške polovice sumy jednorazového odškodnenia manžela alebo manželky poškodeného. Poukázal tiež na prílohu č. 1 k zákonu č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, položka 255. za Vážne duševné poruchy vzniknuté pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií (overené príslušným psychiatrickým pracoviskom) ktorý zákon priznáva bodové ohodnotenie od 260 do 1.300 bodov, teda náhradu v rozmedzí od 4.742,40 eur do 23.712,- eur pri hodnote 1 bodu v sume 18,24 eur (Opatrenie Ministerstva zdravotníctva SR č. 133/2017). Ako interpretačné východisko je podľa súdu použiteľná aj česká právna úprava (§ 444 ods. 3 Občianskeho zákonníka platného do 31.12.2013). Poukázal tiež na zákon č. 274/2017 Z.z. o odškodňovaní obetí poškodených násilnými trestnými činmi v prípade smrti spôsobenej násilným úmyselným trestným činom, v zmysle ktorého prináleží priamym pozostalým odškodnenie vo výške 50-násobku minimálnej mzdy (v roku 2017 bola minimálna mzda

435 eur, potom 50-násobok tejto sumy je 21.750,- eur), a to spoločne pre všetkých poškodených t.j. súčet odškodnenia nemôže presiahnuť túto sumu, ak obeťou je príbuzný v priamom rade. Poukázal tiež na obdobné prípady známe zo súdnej praxe týkajúce sa priznávania nemajetkovej ujmy blízkym osobám. Napríklad (žalobcami uvedený) rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom vo veci sp.zn. 7C/151/2008, potvrdený rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne a s odmietnutým dovolaním v dovolacom konaní Najvyšším súdom SR sp.zn. 1Cdo/117/2017: manželovi vo veku XX rokov bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 70.000,- eur a mal. deťom po 100.000,- eur na základe usmrtenia manželky/matky ako chodkyne na priechode, pričom u vodiča bol zistený alkohol, rozsudok Okresného súdu Poprad vo veci sp.zn. 9C/45/2011 potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 21Co/137/2017 zo dňa 12.6.2018: manželke bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 40.000,- eur a dvom plnoletým synom (majúcimi už vlastnú rodinu) po 20.000,- eur na základe usmrtenia manžela/otca pri dopravnej nehode, rozsudok Okresného súdu Prešov sp.zn. 16C/18/2016, potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 17Co/149/2017: manželke bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 25.000,- eur a trom plnoletým synom po 15.000,- eur na základe spoločnej smrti otca a plnoletého syna, rozsudok Okresného súdu Bánovce nad Bebravou vo veci sp.zn. 5C/63/2011 potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 6Co/80/2017 zo dňa 30.5.2017 v dovolacom konaní sp.zn. 4Cdo/24/2018: plnoletým dcéram vo veku 25 a 18 rokov bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške po 26.000,- eur na základe usmrtenia rodičov pri dopravnej nehode, rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 5C/57/2010 potvrdený Krajským súdom v Prešove sp.zn. 24Co/132/2017: manželke bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 18.300,- eur na základe úmrtia 60 - ročného manžela pri dopravnej nehode, rozsudok Okresného súdu Zvolen vo veci sp.zn. 9C/174/2015 potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 14Co/19/2017 zo dňa 24.4.2018: o.i. plnoletému synovi (majúcemu už vlastnú rodinu) bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 17.000,- eur a plnoletej dcére (majúcej už vlastnú rodinu) suma 20.000,- eur na základe usmrtenia manžela/otca pri dopravnej nehode; naopak rozsudok Okresného súdu Rožňava vo veci sp.zn. 9C/131/2014 potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 6Co/148/2018 zo dňa 4.12.2018: manželke bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 10.000,- eur a plnoletým deťom VŠ študentom bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške po 5.000,- eur na základe usmrtenia manžela/matky pri dopravnej nehode, rozsudok Okresného súdu Bratislava II. vo veci sp.zn. 7C/58/2014 potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 9Co/341/2015 zo dňa 26.10.2017: o.i. plnoletému synovi vo veku 25 rokov bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 7.500,- eur na základe usmrtenia matky/manželky pri dopravnej nehode, rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda vo veci sp.zn. 16C/627/2015 potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp.zn. 25Co/214/2016 zo dňa 12.4.2017: manželke bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 12.500,- eur, plnoletému synovi spoluzijúcemu v spoločnej domácnosti bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 9.000,- eur a plnoletému synovi nespolužijúcemu v spoločnej domácnosti bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 5.000,- eur, resp. 4.000,- eur na základe usmrtenia manžela/otca pri dopravnej nehode. Rozhodovacia prax súdov môže byť len východiskom len do určitej miery, keďže každý prípad a jeho okolnosti sú individuálne v každej jednej súdnej veci. V konkrétnej danej veci neoprávneným zásahom, za ktorý zodpovedá žalovaná 2/, bola narušená celistvosť rodiny žalobcov, bolo zasiahnuté do ich rodinného a súkromného života, pričom následky tohto zásahu sú trvalé a nezvratiteľné. Smrť blízkej osoby je pre pozostalých traumatizujúca udalosť. Každý človek je jedinečná a neopakovateľná bytosť. Hodnota ľudského života je nevyčísliteľná v peniazoch. Účelom nemajetkovej ujmy je zmierniť duševnú bolesť. Vzhľadom na závažnosť vzniknutej ujmy (smrť manželky, resp. matky ako blízkej osoby je intenzívnym a nereparovateľným, nezvratným zásahom), keď v rodine a v živote žalobcov došlo k nenapraviteľným negatívnym zmenám a k strate nenahraditeľných rodinných vzťahov úmrtím manželky, resp. matky ako osoby pre ne najbližšej, osoby, ktorá bola v aktívnom veku, zdravá, v prevažujúcej miere finančne zabezpečujúca rodinu, plná energie so životnými plánmi v kruhu rodiny, a keď žalobcovia stratili možnosť trávenia a prežívania spoločných chvíľ s nebohou v budúcnosti, spolu navzájom a aj v prípade žalobcov 2/ a 3/ s ich (potenciálnymi) rodinami, ďalej na okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva (dopravná nehoda spôsobená výlučne vodičom motorového vozidla), ďalej na okolnosti úmrtia Y. U. pri predmetnej dopravnej nehode (smrť Y. U. nastala nečakane, žalobcovia nemali možnosť vzhľadom na znetvorenie tela nebohej pri dopravnej nehode sa s ňou dôstojne rozlúčiť, na jej identifikáciu bola potrebná vzorky DNA syna nebohej), ďalej na atribút primeranosti v záujme dosiahnutia účelu kompenzácie, na okolnosti, že žalobcom sa nikto zo zodpovedných neospravedlnil a nič im z titulu odškodnenia neplnil, ale (okrem zákonných kritérií rozsahu náhrady) aj na princíp právnej istoty (právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takejto ustálenej rozhodovacej

praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo - Čl. 2 Civilného sporového poriadku), súd uzavrel, že požiadavke primeranej náhrady nemajetkovej ujmy v danom prípade zodpovedá suma po 20.000,- eur pre každého zo žalobcov. Žalobca 1/ ako manžel prišiel pri predmetnej nehode o svoju manželku, s ktorou žil a býval naďalej aj po osamostatnení sa synov. Žalobca 2/ ako plnoletý syn, síce osamostatnený a nie odkázaný na výživu zomrelej matky, ale predsa len slobodný a bez vlastnej rodiny, pomerne krátko po ukončení vysokej školy, a teda prirodzene citovo upnutý na rodičov, najmä na matku. Žalobca 3/, starší syn nebohej ako plnoletý syn, osamostatnený a nie odkázaný na výživu zomrelej matky, síce (po úmrtí matky) ženatý, ale bezdetný, tiež prirodzene stále citovo upnutý na rodičov, najmä na matku. Vzhľadom na preukázanú vzájomnú súdržnosť rodiny (rodičov a synov navzájom) súd priznal každému zo žalobcov náhradu nemajetkovej ujmy v rovnakej výške. Ak žalobcovia žiadali priznať viac ako bolo súdom priznané, súd žalobu čo do zvyšku zamietol.

8. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP, keď zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu ako je tomu v tomto prípade pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy súdom podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku a nemožno ho preto zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku konania na základe úvahy súdu. Žalobca má v takom prípade právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy, nie zo sumy žalovanej. Súd preto rozhodol, že žalobcovia 1/, 2/ a 3/ majú proti žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% z priznaného plnenia. O výške náhrady trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia v súlade s § 262 ods. 2 CSP.

9. Rozsudok súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote odvolaním napadli žalobcovia 1/, 2/, 3/ prostredníctvom svojho právneho zástupcu, smerujúc svoje odvolanie voči výške priznanej im náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú považovali za neprimerane nízku. Navrhovali odvolaciemu súdu zmenu napadnutého rozhodnutia tak, že každému zo žalobcov bude priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v rozsahu 100.000,- eur a tiež im bude priznaná plná náhrada trov konania vzniknutých im tak v prvoinštančnom, ako aj v odvolacom konaní. Uplatňujúci dôvod na odvolanie uvedený v ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP (nesprávne právne posúdenie veci, posúdiac obsah odvolania tiež pod písm. f/ - nesprávne skutkové závery), odvolaním namietali zamietajúcu časť rozhodnutia (výrok II.), ktorým nad rámec priznanej im náhrady na náhradu nemajetkovej ujmy boli nároky vo vzťahu ku každému z nich napadnutým rozhodnutím zamietnuté. Poukazovali na to, že v tomto prípade porušením práva na život poškodenej došlo k nedovolenému zásahu do práva na súkromie žalobcov ako manžela a dvoch synov nebohej, ktorý zásah bráni žalobcom naplno realizovať ich citové potreby. Utrpeli intenzívnu citovú ujmu a v dôsledku tohto neoprávneného zásahu do ich súkromia ako členov rodiny došlo k absolútnemu a nenávratnému pretrhnutiu sociálnych, morálnych, citových a kultúrnych väzieb vytvorených v rámci ich súkromného a rodinného života. V princípe replikujú všetky skutočnosti, ktoré uvádzali už pred súdom prvej inštancie, od ktorých odvodzovali intenzitu zásahu do ich osobnostných práv a opodstatnenosť nimi požadovanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy (žalobca 1/ ako manžel ju považoval za človeka, s ktorým chce stráviť svoj život, žalobcovia 2/, 3/ prišli o chvíle strávené s mamou, nebohá prispievala na chod spoločnej domácnosti, čím je žalobca 1/ ukrátený, starala sa príkladne o rodinu, vytvárala vhodné rodinné prostredie, z rodinného kruhu bola nečakane a náhle vytrhnutá milovaná manželka a matka, poukazovali na náhlosť a násilný charakter autonehody, absenciu jej lásky, starostlivosť, porozumenie, intenzita prežívaného šoku s tým spojené pocity úzkosti, smútku, zúfalstva, pričom závažnosť vznikutej ujmy je o to vyššia, že žalobcovia sa z dôvodu znetvorenia tela poškodenej nevedeli s poškodenou dôstojne rozlúčiť, jeden zo žalobcov musel podstúpiť test DNA pre potreby identifikácie poškodenej). Za správne zistený skutkový stav považovali skutkové okolnosti vo vzťahu ku skutkovému deju dopravnej nehody, následkom ktorých prišla o život ich blízka osoba, tiež o existencii citových rodinných a materiálnych väzieb medzi žalobcami a poškodenou a vzniku nemajetkovej ujmy, ktorá nie je nahraditeľná inak, ako požadovanou náhradou. Namietali však, že súd prvej inštancie v rámci argumentácie poukazoval napríklad na zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení a tiež zákon č. 274/2017 Z.z. o odškodňovaní obetí poškodených násilnými trestnými činmi, od ktorých, podľa ich názoru, výška priznanej nemajetkovej ujmy nemôže byť argumentačne odvodzovaná, keďže žaloba v posudzovanej veci a ňou uplatnený nárok nevychádza z hmotnoprávných ustanovení týchto všeobecne záväzných právnych predpisov. Majú za to, že nimi uplatnená výška náhrady nemajetkovej ujmy je v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, v nadväznosti na čo ich právna istota ako

stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít bola narušená, keďže výška priznanej im náhrady nemajetkovej ujmy nezodpovedá atribútu primeranosti a nemá pôvod v ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu. V priebehu konania na pojednávaní dňa 21.09.2021 poukazovali na rozhodnutia najvyšších súdnych autorít v otázke výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v skutkovo a právne obdobných veciach, najmä na rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Cdo/117/2017 ako výsledku dovolacieho konania týkajúceho sa rozsudku KS v Trenčíne sp. zn. 6Co/810/2014, v rámci ktorého bola pozostalým žalobcom po dopravnej nehode priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 100.000,- eur, teda v sume, akú uplatňovali v žalobe. Pozostalý manžel, ako jeden zo žalobcov, žiadal priznať nemajetkovú ujmu vo výške 70.000,- eur, ktorá mu aj bola v plnej výške priznaná. Rovnako poukázali na ďalšie rozhodnutie NS SR pod sp. zn. 8Cdo/124/2017, v rámci ktorého žalobkyňa ako pozostalá manželka manžela, ktorý zomrel pri dopravnej nehode, žalovala nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 170.000,- eur, ktorá jej bola aj priznaná a dovolanie poisťovne bolo odmietnuté. Zdôrazňujú, že v celom priebehu konania poukazovali len na rozhodnutia najvyšších súdnych autorít, a to ako vo vzťahu k výške nemajetkovej ujmy, tak aj vo vzťahu k danosti pasívnej vecnej legitímácie žalovanej 1/ a to v súlade s ust. § 2 ods. 2 Základných zásad CSP, pričom argumentácia súdu prvej inštancie vo vzťahu k výške nemajetkovej ujmy podľa ich názoru s týmito súladnou nie je. V rámci odôvodnenia priznanej nemajetkovej ujmy nemožno vychádzať z rozhodnutí okresných či krajských súdov, keďže tieto sa nepovažujú za ustálenú rozhodovaciu prax. Netrúfajú si ohodnotiť výšku nemajetkovej ujmy s poukazom na charakter zásahu, ktorý je nevyčísliteľný, teda predniesť tvrdenie o „cene za ľudský život“, či tvrdenie o „cene za stratu blízkej osoby“, ale keďže ide o peňažný nárok, je nevyhnutné sa zaoberať aj „hodnotou peňazí“ v relevantnom čase, čo znamená, že pri rozhodovaní o uplatnenom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá vznikla v roku 2017, nemožno čo do hodnoty peňazí stotožňovať sa s rozhodnutiami súdov v rámci výšky priznaných plnení v rokoch 2011. V kumulatívne uvedených skutočnosti majú za to, že nimi podanou žalobou uplatnená výška náhrady nemajetkovej ujmy korešponduje s ich legitímnymi očakávaniami, ktoré vyplývajú z prezentovanej judikatúry najvyšších súdnych rozhodnutí, ako aj z princípu „straty“ hodnoty peňazí.

10. Žalovaní 1/ a 2/ nevyužili svoje právo písomne sa vyjadriť k podanému odvolaniu žalobcov.

11. Rozsudok súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote odvolaním napadla tiež žalovaná 1/ prostredníctvom svojho právneho zástupcu, smerujúc svoje odvolanie voči vyhovujúcej časti rozhodnutia (výroky I.) a súvisiacemu výroku o trovách konania (výrok III.), navrhujúc odvolaciemu súdu zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie v týchto odvolaním dotknutých častiach a vrátenie veci v tomto rozsahu súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uplatňujúc dôvody na odvolanie uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP (konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nesprávne skutkové a právne závery, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie), namietala predovšetkým nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku v častiach vzťahujúcich sa k ťažiskovým otázkam, v konkrétnostiach vecnej pasívnej legitímácie žalovanej 1/ a priznanej výške náhrady nemajetkovej ujmy v prospech jednotlivých žalobcov, tvrdiac jeho nejednoznačnosť, neurčitosť a nepreskúmateľnosť. So závermi súdu prvej inštancie, na ktorých tento založil rozhodnutie v odvolaním dotknutých častiach, jednoznačne nesúhlasí. Primárne namieťa správnosť záveru o dostatku vecnej pasívnej legitímácie na strane žalovanej 1/. Táto zásadná právna otázka nebola podľa jej názoru súdom prvej inštancie posúdená správne, ani spravodlivo. Žalobcovia sa domáhajú od 1/ žalovanej zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy, pričom svoj nárok odvodzujú o.i. od ustanovení § 11 a § 13 OZ. Poukazuje na ust. § 823 OZ, v zmysle ktorého náhradu platí poisťiteľ poškodenému, poškodený však právo na plnenie proti poisťiteľovi nemá, ak osobitné predpisy neustanovujú inak. Poukazuje tiež na aktuálne platné ustanovenie § 4 ods. 2, 3 a 4 zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou v platnom znení (ďalej len Zákon o PZP“), tiež ustanovenie § 15 ods. 1 citovaného zákona, z ktorých podľa jej názoru vyplýva, že žalovaná 1/ je povinná uhradiť škodu, nie akúkoľvek ujmu vrátane nemajetkovej ujmy, ktorá bola spôsobená tým, že bolo zasiahnuté do osobnostných práv žalobcov. Podľa jej názoru, v zmysle aktuálnej právnej úpravy nie je nemajetková ujma predmetom poistného krytia. Poukazuje v súvislosti s tým, na uznesenie NS SR zo dňa 20. apríla 2011 sp. zn. 4Cdo/168/2009. V rozsudku Súdneho dvora EÚ C-22/12 sa zaoberal Súdny dvor ako kľúčovou tiež otázkou výkladu pojmu „ujma na zdraví“ v zmysle článku 1 ods. 1 Smernice Rady 84/5/EHS z roku 1983 a s ňou súvisiacich smerníc. Podľa názoru žalovanej, vychádzajúc z neho povinné zmluvné poistenie má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkyim osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe

zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo, uplatniteľné v spore vo veci samej. Z uvedeného však podľa jej názoru nemožno vyvodit', že by uplatnený nárok bol pokrytý aktuálne platným a určeným slovenským právom. Zákon o PZP žiadnu takúto položku v rámci nárokov, ktoré poisťovateľ poškodenému poskytuje, nemá a neuvádza. Poukazuje na spôsob aplikácie smerníc EÚ vo vnútroštátnych poriadkoch členských štátov EÚ. Smernica na rozdiel od nariadenia rozhodnutí je adresovaná výlučne členským štátom EÚ. Forma a právna sila aktu implementácie smernice je ponechaná na ten-ktorý členský štát. V zásade nie je možná podľa jej názoru priama aplikovateľnosť smernice EÚ. Vo vzťahu medzi súkromnými osobami nie je možná priama aplikovateľnosť smerníc EÚ. Od žalovanej, ako od súkromného subjektu, tak nemožno spravodlivo žiadať, aby konala a riadila sa smernicou EÚ, ktorá bola nesprávne, resp. oneskorene, alebo možno vôbec, implementovaná do vnútroštátneho poriadku SR. Poukazuje na rozhodnutie Marshall 152/84 z roku 1986 bod 48, Faccini Dori C-91/92 z roku 1994 bod 20, Becker 8/81, SACE 33/70. Eurokonformný výklad je obmedzený vnútroštátnymi právnymi zásadami, najmä zásadou zákazu retroaktivity a právnej istoty, pričom zásada právnej istoty je z hľadiska možnosti eurokonformného výkladu primárna (Ardaco C-168/95). V súčasnej dobe nie je možné podľa jej názoru v SR automaticky aplikovať záver rozsudku Súdneho dvora EÚ na vzájomný vzťah poškodený - poisťovňa, a to z dôvodu, že Zákon o PZP platný v SR explicitne upravuje rozsah, v akom je poisťovateľ povinný poskytnúť poistné plnenie za poisteného. V súvislosti so smrťou poškodeného, je v ust. § 4 ods. 2 písm. a/ Zák. o PZP uvedené, že sa uhrádzajú náklady pri usmrtení (napr. pohrebné náklady). Súčasťou poistného krytia v súčasnej dobe tak nie je nemajetková ujma upravená v ust. § 13 OZ. Správnosť tohto záveru podľa jej názoru potvrdzuje o.i. rozhodnutie NS SR zo dňa 20. apríla 2011 sp. zn. 4Cdo/168/2009, tiež príkladmo KS v BB rozhodnutie zo dňa 15. mája 2013 sp. zn. 15Co/171/2012, na obsah a argumentáciu ktorých poukazuje. V ďalšom v súvislosti s touto problematikou poukazuje na rozhodnutia súdov prvej inštancie, a to OS Trnava, OS Bratislava, OS Nové Mesto nad Váhom, ktoré v odôvodnení identifikuje (z roku 2014) a tiež odvolacích súdov, a to KS v Prešove a KS v Žiline z roku 2014 a 2016 a rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/301/2012. Ak sa súd prvej inštancie domnieval, že všeobecne záväzný právny predpis, či jeho časť, alebo jednotlivé ustanovenia, ktoré sa týkajú prejednávanej veci odporujú ústave, mal konanie prerušiť a podať návrh na začatie konania na základe článku 125 ods. 1, v konkrétosti, ak sa nazdával, že dotknuté ustanovenie v Zákone o PZP je v rozpore s Ústavou SR a súčasne s niektorým z prameňov európskeho práva, mal povinnosť podať návrh na Ústavný súd SR a prerušiť konanie vo veci samej, čo však neurobil. Poukazuje tiež na uznesenie ÚS SR zo dňa 13.08.2014 sp. zn. I. ÚS 426/2014-31, ktorým bola odmietnutá sťažnosť proti rozsudku KS v Prešove zo dňa 30.09.2013 sp. zn. 16Co/107/2013-517, v ktorom odvolací súd vyslovil názor, že pri škode na zdraví je nemajetková ujma krytá v slovenskej právnej úprave cez ustanovenia Zákona o odškodňovaní bolesti a SSÚ, pričom ústavný súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že z pohľadu ústavného súdu je právny záver KS v Prešove ústavne konformný a akceptovateľný. Na podporu svojej argumentácie odvolateľka poukazuje tiež na skutočnosť, že od vyhlásenia predmetného rozhodnutia Súdneho dvora EÚ bol už opakovane novelizovaný Zákon o PZP, ani jedna z týchto noviel (ktorých bolo celkovo za to obdobie 4) sa nijakým spôsobom nedotkla znenia § 4 Zákona o PZP. V aktuálne platnom znení je absencia systematickej úpravy odškodňovania tak materiálnej ako nemateriálnej ujmy. Ďalej odvolateľka uvádza, že podľa jej vedomostí NBS v kooperácii so Slovenskou asociáciou poisťovní predložili v roku 2019 MS SR návrh novely OZ v tesnej spojitosti s novelou Zákona o PZP, cieľom ktorej má byť precizovanie a odškodňovanie nárokov pozostalých v súvislosti s náhradou nemajetkovej ujmy v dôsledku smrti príbuzného pri dopravnej nehode, v rámci čoho má byť tiež snaha o nastavenie určitých mantinelov pre výšku odškodňovania pozostalých, ktorá novelizácia je vo fáze aktívneho legislatívneho procesu, pričom v pripravovanom návrhu spomínaných noviel, je základná výška náhrady stanovená ako 5-násobok minimálnej mzdy a v prípade najbližšej rodiny ako 20-násobok minimálnej mzdy platnej ku dňu smrti zomrelého. Východiskom pre stanovenie jednotlivých súm týchto náhrad, je suma maximálneho odškodnenia podľa Zákona o obetiach trestných činov, vzhľadom na ktoré dôvody žalovaná 1/ zotráva na názore, že náhrada nemajetkovej ujmy nie je krytá zákonným poistením a nie je daná ani vecná legitímácia žalovanej 1/ v tomto spore. Ďalšie námietky odvolateľky smerujú voči výške priznanej nemajetkovej ujmy s ktorou nesúhlasí, a to vo vzťahu ku všetkým jednotlivým žalobcom, s ohľadom na okolnosti predmetného prípadu, vykonané dokazovanie v korelácii s následkami iných dopravných podobných nehôd, vo svetle čoho sa jej priznaná náhrada javí ako neprimeraná. Nespochybnuje, že pokiaľ ide o výšku náhrady nemajetkovej ujmy, vychádzajú z § 13 ods. 3 OZ, nie sú stanovené medze pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a je tak predmetom voľnej úvahy súdu, keďže zákon nestanovuje ani rámcové čiastky pre jej odškodnenie. Súd mal prihliadať však okrem závažnosti vzniknutej ujmy aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, aby tak došlo k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadostučinenia za

vzniknutú nemajetkovú ujmu, ale v rovnocennej a vyváženej miere aj k požiadavke nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie, v súvislosti s čím poukazuje na niekoľko súdnych rozhodnutí v prípade podobných následkov pri dopravných nehodách (príkladmo KS v BB z 20.11.2012 sp. zn. 14Co/339/2011 - smrť syna na základe trestného činu ublíženia na zdraví pri dopravnej nehode priznané 8.600,- eur, rozhodnutie NS SR z 27.01.2016 sp. zn. 1Mcdo/10/2013 - smrť syna pri dopravnej nehode 2x 8.300,- eur /rodičia/, rozhodnutie NS SR z 27.10.2010 sp. zn. 1Cdo/77/2009 - smrť syna / brata na základe trestného činu ublíženia na zdraví z nedbanlivosti pri dopravnej nehode - 3x 6.638,78 eur /rodičia + sestra/, rozhodnutie NS SR z 29.09.2011 sp. zn. 2Cdo/164/2011 - smrť syna / brata na základe nedbanlivostného trestného činu pri dopravnej nehode 4.979,06 eur + 3.319,39 eur + 2.489,54 eur). Zároveň poukazuje na § 12 až § 14 zák. č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov, ktoré upravujú rozsah odškodnenia. Pre úplnosť poukazuje na to, že minimálna mzda platná ku dňu smrti nebohej Y. U., ktorá zomrela pri predmetnej tragickej dopravnej nehode dňa x, bola vo výške 435,- eur a 50-násobok minimálnej mzdy v tomto prípade predstavuje 21.750,- eur (435 x 50). V súvislosti s posudzovaním otázky stanovenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy poukazuje na rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo/171/2005 zo dňa 27.04.2006, vychádzajúc z ktorého uplatnenie voľnej úvahy sa nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu, vymykajúcou sa z akejkoľvek kontroly, súd musí brať na zreteľ ako prvoradú satisfakčnú funkciu priznávanej peňažnej čiastky, ktorou je zabezpečiť primerané zmiernenie nemajetkovej ujmy s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu, kedy možno priznať aj citeľnú sumu, napr. vtedy, ak pôvodca neoprávneného zásahu mal úmysel, či dokonca zlý úmysel škandalizovať alebo ohovoriť určitú osobu, alebo zámer si takýmto spôsobom pomôcť k určitému prosperu. Poukazuje tiež na rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Cdo/37/2012, vychádzajúc z ktorého je povinný súd sa vysporiadať s relevantnými argumentami účastníka o neprimeranosti odškodnenia, aj s prihliadnutím na rozsah odškodnenia v iných obdobných veciach (tiež nález ÚS SR sp. zn. III. ÚS 147/06 zo 06.12.2006 a nadväzne rozsudok ESLP zo 17.07.2012 v prípade Winkler proti SR, tiež rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Mcdo/15/2012), z ktorých tiež cituje. Poukazuje tiež na rozhodnutia ESLP, v ktorých tento vyslovil porušenie článku 5 ods. 1 Dohovoru v súvislosti s nezákonnou väzbou, príkladmo prípad Winkler proti SR (sťažnosť č. 25416/07). Primeranosť nemajetkovej ujmy je potrebné posudzovať, resp. určovať aj v kontexte s ďalšími právnymi predpismi upravujúcimi obdobnú problematiku, kde výška príslušného odškodnenia vyplýva priamo zo zákona, ale aj v kontexte s rozhodnutiami ESLP a ÚS SR. I keď niektoré ňou citované rozhodnutia NS SR sa v niektorých prípadoch týkajú súdnych sporov, v ktorých sa pojednávalo o náhrade nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 58/69 Zb. prípadne č. 514/2003 Z.z., je správne podľa nej a spravodlivé a tiež dôvodné, aby aj v tejto veci bol použitý obdobný spôsob, ktorým by sa určila a stanovila náhrada nemajetkovej ujmy. V súvislosti s tým poukazuje na rozsudok KS v Košiciach zo dňa 17.03.2020 sp. zn. 5Co/226/2019, rozsudok KS v Prešove zo dňa 03.12.2020 sp. zn. 9Co/37/2020, tiež na medializovaný prípad tzv. „Tušickej tragédie“, kde Európsky súd pre ľudské práva rozhodoval spor Kontrová proti SR a matke, ktorej manžel zastrelil seba a obe ich deti, kde priznal náhradu nemajetkovej ujmy v sumárnej výške 25.000,- eur, ktorú považoval za primeranú. Podľa jej názoru v tejto veci je potrebné postupovať v otázke rozhodovania o prípadnom priznávaní náhrad nemajetkovej ujmy individuálne, vo vzťahu ku každému zo žalobcov osobitne, s prihliadnutím na vykonané dokazovanie vo veci, k čomu podľa jej názoru nedošlo.

12. Žalobcovia 1/ - 3/ vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedli, že dôvody odvolania produkované žalovanou 1/ považujú za plne neopodstatnené. Argumentácia žalovanej 1/ týkajúca sa ňou tvrdeného nedostatku jej pasívnej vecnej legitímácie v danom spore je prekonaná neskoršími súdnymi rozhodnutiami, ktoré sú navyše rozhodnutiami najvyšších súdnych autorít. S námietkami žalovanej 1/ v tomto smere sa už podrobne vysporiadal súd prvej inštancie. Pokiaľ argumentuje rozsudkom NS SR zo dňa 31.03.2016 sp. zn. 3Cdo/301/2012 zjavne účelovo neuvádza, že tento rozsudok bol zrušený nálezom Ústavného súdu SR zo dňa 05.12.2018 sp. zn. II. ÚS 695/2017. Závery ústavného súdu v zrušujúcom rozhodnutí v celom rozsahu negujú a popierajú tvrdenia žalovanej 1/, ktoré produkovala ako obranu v rámci námietok o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie. V ďalšom identifikujú rozhodnutia, ktoré v tejto otázke podľa ich názoru predstavujú ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít a ktoré jednoznačne svedčia v prospech správnosti záveru súdu prvej inštancie v otázke danosti pasívnej vecnej legitímácie žalovanej 1/. Žalovaná 1/ produkuje odvolacie dôvody, v konkrétnostiach ich však prostredníctvom skutkových okolností nevysvetľuje vo vzťahu k ich naplneniu, resp. ich vysvetľuje nedostatočne. Súd prvej inštancie vo vzťahu ku každému žalobcovi uviedol konkrétne skutočnosti, úvahy a kritériá odôvodňujúce dôvodnosť a výšku priznaného nároku, a to poukazom na detaily posudzovanej veci (testy DNA, osobná prítomnosť na mieste nehody, následky), teda výšku priznanej ujmy jednoznačne riadne

odôvodnil. Naopak zastávajú názor, že nielenže je odvolanie žalovanej 1/ plne nedôvodné, ale podľa ich názoru je potrebné vyhovieť ich odvolaniu, prostredníctvom ktorého sa domáhajú vyššej náhrady za nemajetkovú ujmu, ktorá im vznikla, v súvislosti s čím trvajú na nimi produkovanom odvolacom návrhu.

13. Žalovaný 2/ nevyužil svoje právo písomne sa vyjadriť k odvolaniu podanému žalovanou 1/.

14. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, po zistení, že odvolania podali v zákonnej lehote strany sporu, v neprospech ktorých bolo rozhodnutie v jednotlivých odvolaniach dotknutých častiach vydané podľa § 359 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), že spĺňajú popri všeobecných náležitostiach v rozsahu § 127 ods. 1 CSP aj náležitosti podľa § 363 CSP s uvedením dôvodov odvolania vo veci samej, vykonal preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania.

15. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu podaných odvolaní podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v celom rozsahu ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP (a contrario), keďže v danej veci nebolo potrebné zopakovať, alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem.

16. Súd prvej inštancie napadnutým rozhodnutím žalobe o náhradu nemajetkovej ujmy čo do základu a do výšky čiastočne vyhovel, nároky čo do časti prevyšujúcej priznanú náhradu nemajetkovej ujmy zamietol a o trovách konania medzi stranami sporu rozhodol tak, že žalobcovia majú plný nárok voči žalovaným na náhradu trov konania (100 %) z výšky prisúdeného plnenia.

17. Žalovaná 1/ v zmysle odvolacích námietok vznesených prostredníctvom právneho zástupcu, uplatňujúc dôvody na odvolanie uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP (konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nesprávne skutkové a právne závery, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie) namieta nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku v častiach vzťahujúcich sa k ťažiskovým otázkam, v konkrétnostiach k vecnej pasívnej legitímácii žalovanej 1/ a priznanej výške náhrady nemajetkovej ujmy v prospech jednotlivých žalobcov, tvrdiac jeho nejednoznačnosť, neurčitosť a nepreskúmateľnosť. Vecne namieta nesprávne právne posúdenie danosti vecnej pasívnej legitímácie žalovanej 1/ a nesprávne skutkové a právne závery na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie o výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú považuje za neprímerane vysokú, nezodpovedajúcu skutkovým okolnostiam posudzovanej veci.

18. Žalobcovia vychádzajúc z obsahu odvolacích námietok vznesených prostredníctvom svojho právneho zástupcu, uplatňujúc dôvod na odvolanie uvedený v ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP (nesprávne právne závery, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie o výške priznanej nemajetkovej ujmy, posúdiac obsah odvolania tiež nesprávne skutkové závery - písm. f/) namietajú neprímeranosť priznanej náhrady za nemajetkovú ujmu vo vzťahu ku všetkým žalobcom ťažiskovo tvrdiac, že nezohľadňuje všetky rozhodujúce skutočnosti danej veci, tiež, že je založená na právnych predpisoch, ktoré na ňu nedopadajú a je určená v rozpore s ustálenou súdnou praxou najvyššej súdnej autority a to dovolacieho súdu.

19. Preskúmaním rozhodujúcich skutočností vo svetle a v rozsahu produkovaných odvolacích dôvodov, dospel odvolací súd k záveru, že nedošlo k ich naplneniu vo vzťahu k žiadnemu z odvolateľov.

20. Odvolací súd za aplikácie ust. § 380 ods. 2 CSP z úradnej povinnosti predovšetkým posudzoval, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok. Posúdením procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní, ktoré prechádzalo rozhodnutiu vo veci a ktorý zistil odvolací súd preskúmaním predloženého súdneho spisu, nezistil žiadne procesné vady, zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia vo veci samej podľa § 389 ods. 1 písm. a/ CSP a existenciu takejto vady odvolateľa ani netvrdili.

21. V ďalšom odvolací súd vychádzajúc z obsahu odvolania žalovanej 1/ podrobil konanie predchádzajúce napadnutému rozhodnutiu odvolaciemu prieskumu z hľadiska namietanej existencie tzv. inej vady, spôsobilej mať za následok vecnú nesprávnosť rozhodnutia, naplnenie ktorej vzhľadala

odvolateľka v nedostatočnom odôvodnení (nepreskúmateľnosti) napadnutého rozhodnutia v častiach vzťahujúcich sa k ťažiskovým otázkam a to k jej vecnej pasívnej legitímácii a priznanej výške náhrady nemajetkovej ujmy u jednotlivých žalobcov.

22. V prípade odvolacej námietky uvedenej v ust. § 365 ods. 1 písm. d/ CSP, ide o odvolací dôvod dopadajúci na akékoľvek procesné pochybenia súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod iné odvolacie dôvody, o.i. tiež nedostatok dôvodov rozhodnutia.

23. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola už dávnejšou judikatúrou považovaná nie za procesnú vadu konania v zmysle § 389 ods. 1 písm. b/ CSP, ale za tzv. inú vadu konania, (viď R 111/1998). Výkladom toho, či nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá vadu konania spočívajúcu v odňatí možnosti účastníkovi konať pred súdom, následkom zistenia ktorej je zrušujúce rozhodnutie, resp. či ide len o tzv. inú vadu konania, sa zaoberalo aj Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na zasadnutí konanom dňa 3. decembra 2015 a prijalo stanovisko, ktoré je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“, vychádzajúc z ktorého teda len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá dôvod na odvolanie spočívajúci v porušení práva na spravodlivý proces (predtým v odňatí možnosti účastníkovi konať pred súdom) uvedený v ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, inak ide o tzv. inú vadu konania (§ 365 ods. 1 písm. d/ CSP), v súvislosti s čím je potrebné vždy skúmať mieru (intenzitu) nepreskúmateľnosti, ktorou táto vada poškodí účastníka konania na jeho ústavných právach, teda v každej konkrétnej veci individuálne zodpovedať otázku, do akej miery možno nepreskúmateľnosť rozhodnutia posudzovať ako tzv. inú vadu a do akej miery ho možno posudzovať ako odňatie možnosti konať pred súdom, resp. porušenie práva na spravodlivý proces.

24. Preskúmaním obsahu spisu a odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, odvolací súd nevzhliadol dôvodnosť pre uplatnenie druhej vety citovaného stanoviska R 2/2016, ktorá pripúšťa, že „celkom výnimočne sa v praxi môže vyskytnúť prípad, v ktorom písomné vyhotovenie rozhodnutia nebude obsahovať ani len zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu“. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia nevykazuje znaky vady do takej miery zásadnej, hrubej a podstatnej, aby bolo možné dospieť k záveru o porušení práva na spravodlivý proces, ale ani tzv. inej vady, ktorá by bola spôsobilou k záveru o vecnej nesprávosti napadnutého rozhodnutia. V posudzovanej veci súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia, ktoré je obsiahle a argumentačne vo všetkých smeroch a vo vzťahu ku všetkým rozhodujúcim skutočnostiam plne zvládnuté, dal odpoveď na zásadné právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany a obrany proti nej, vytvoriac rámcovo dostatočný podklad pre uskutočnenie jeho prieskumu v odvolacom konaní, v plnom rozsahu spĺňajúc parametre zákonného rozhodnutia požiadavkami danými ust. § 220 ods. 2 CSP. Skutočnosť, že odvolateľka sa s názorom súdu prvej inštancie nestotožňuje, nemôže sama o sebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti, či arbitrárnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd do pozornosti odvolateľke dáva, že Európsky súd pre ľudské práva pripomína, že súd v rozsudku nemusí reagovať na každý argument prednesený v súdnom konaní, vyžaduje sa, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia (či jeho časti) považovaný za významný (napr. rozsudok vo veci Ruiz Torija c. Španielsko a Hiro Balani/Španielsko, oba z 9. decembra 1994, Annuaire, séria A č. 303 A a č. 303 B). Možno síce prisvedčiť odvolateľke, že za takéto argumenty, ktoré bolo potrebné presvedčivo zodpovedať, patrila tiež obrana žalovanej 1/ týkajúca sa ňou tvrdenej absencie vecnej pasívnej legitímácie na jej strane vo vzťahu k uplatnenému nároku, či argumentácia vzťahujúca sa k výške požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy vo vzťahu ku každému zo žalobcov, avšak súd prvej inštancie sa s jej argumentáciou podrobne, precízne a tiež aj vecne správne vysporiadal, rovnako ako dostatočne odôvodnil aj primeranosť priznanej náhrady za nemajetkovú ujmu vo vzťahu ku každému žalobcovi. Jeho závery sú koherentné, rozhodnutie je konzistentné a použité argumenty podporujú príslušný záver o rozsahu dôvodnosti žaloby. Odôvodnenie je presvedčivé, premisy zvolené v rozsudku, rovnako ako aj závery, ku ktorým dospel, sú racionálne, zodpovedajúce pravidlám formálnej logiky a vo výsledku napĺňajúce cieľ, ku ktorému má smerovať každé súdne konanie a to spravodlivé usporiadanie vzťahov medzi účastníkmi.

25. Z hľadiska námietky žalovanej 1/ o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie, tak nebolo možné prijať záver o naplnení uplatneného odvolacieho dôvodu uvedeného v ust. § 365 ods. 1 písm. d/ CSP.

26. Ďalšou, ťažiskovou časťou odvolacích námietok žalovaná 1/ smerovala voči správnosti skutkových a právnych záverov, na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvej inštancie (odvolacie dôvody uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP), v konkrétnosti namietala nesprávny právny záver o danosti vecnej pasívnej legitímácie na jej strane a výšku priznaných náhrad za nemajetkovú ujmu vo vzťahu ku všetkým žalobcom, ktorá podľa jej názoru je neprimerane vysoká, nezohľadňujúca všetky kritériá akcentované súdnou praxou, v konkrétnosti okolnosti predmetného prípadu, výsledky vykonaného dokazovania v korelácii s následkami iných dopravných podobných nehôd.

27. Ťažisková námietka žalobcov smeruje voči výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy jednotlivým žalobcom, ktorá podľa ich názoru je neprimerane nízka ťažiskovo tvrdiac, že nezohľadňuje, resp. nereflektuje na všetky rozhodujúce skutočnosti danej veci, je založená na niektorých právnych predpisoch ktoré na ňu nedopadajú a je v rozpore s ustálenou súdnou praxou najvyššej súdnej autority a to dovolacieho súdu (odvolatelia uvádzajú, že uplatňujú dôvod na odvolanie uvedený v ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, posúdiac obsah odvolania však tiež pod písm. f/ CSP - nesprávne skutkové závery).

28. Nesprávny skutkový záver je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie nepostupuje pri hodnotení dôkazov podľa § 191 CSP. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Pri hodnotení dôkazov v súdnom konaní platí zásada voľného hodnotenia dôkazov sudcom z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie len v prípade, ak by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, alebo prednesov strán nevyplývali, ani inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré neboli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že v hodnotení dôkazov, či poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán, alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti, je logický rozpor.

29. Nesprávne právne posúdenie veci je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd pochybí pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, teda prípad, kedy bol skutkový stav posúdený podľa iného právneho predpisu, než ktorý správne mal byť použitý, alebo ak síce bol aplikovaný správne určený právny predpis, ale súd ho nesprávne interpretoval (nesprávne vyložil podmienky všeobecne vyjadrené v hypotéze právnej normy a v dôsledku toho nesprávne aplikoval vlastné pravidlo, stanovené dispozíciou právnej normy).

30. Vyššie uvedené odvolacie námietky tak žalovanej 1/, ako aj žalobcov, vyhodnotil odvolací súd ako neopodstatnené, bez opory v zistenom a ustálenom skutkovom stave a v následnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie. Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal tvrdeniami a dôkazmi strán v spore v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie, predložené dôkazy vykonal a vyhodnotil v súlade so zásadami uvedenými v ust. § 191 CSP a zo správne zistených skutočností, vyvodil tiež správne právne závery, na ktorých založil svoje rozhodnutie. Odvolací súd sa plne identifikuje so záverom súdu prvej inštancie, že žalobcovia 1/ - 3/ oprávnenne uplatnili nároky na náhradu nemajetkovej ujmy z dôvodu zásahu do ich osobnostných práv (§ 11 a nasl. OZ), pretože morálna satisfakcia (§ 13 ods.1 OZ) v okolnostiach posudzovanej veci nie je vzhľadom na zásah vrcholnej intenzity do ich rodinného života v dôsledku usmrtenia osoby im mimoriadne blízkej, s ktorou mali intenzívne väzby a smrťou ktorej prišli žalobca 1/ o manželku, a žalobcovia 2/ a 3/ o matku, postačujúcou. Žalobcom 1/- 3/ teda vzniklo právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 ,3 OZ), keďže v dôsledku dopravnej nehody spôsobenej vozidlom v čase nehody poistenom u žalovanej 1/, pri ktorom zomrela Y. U., došlo k nezvratnej deštrukcii medziľudských väzieb, tvoriacich základ a rámec súkromného a rodinného života žalobcov 1/ - 3/. Za plne správny odvolací súd považuje tiež právny záver súdu prvej inštancie, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako jedna z foriem satisfakcie za neoprávnený zásah do života a zdravia fyzickej osoby, je nárokom krytým poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového

vozidla, čím je daná pasívna vecná legitimácia žalovanej 1/ ako poisťovne, vo vzťahu k uplatneným nárokom. V konečnom dôsledku súd prvej inštancie aj pri určovaní výšky priznanej nemajetkovej ujmy v peniazoch vo vzťahu ku každému žalobcovi, postupoval v súlade so zákonom, keď jej výšku stanovil poukazom na všetky relevantné skutočnosti, ktoré sú považované najvyššími súdnymi autoritami za rozhodujúce, ktoré v konaní vyšli najavo a boli výsledkom procesu komplexného vyhodnotenia skutkových okolností prejednávanej veci, v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov vedúce súd k prijatiu rozhodnutia v tomto smere. Akcentoval zásady právneho štátu dané ústavou, proporionalitu ochrany jednotlivých práv, tiež komparáciu obdobných prípadov, individuálne okolnosti danej veci a dopad dôsledkov dopravnej nehody do osobnostnej sféry jednotlivých žalobcov a vychádzajúc z nich priznanú výšku nemajetkovej ujmy po 20.000,- eur pre každého zo žalobcov, tiež odvolací súd považuje za primeranú, dôstojnú a spravodlivú. Rozhodnutie súdu prvej inštancie tak z hľadiska záveru o jeho vecnej správnosti nie je nespôsobilé k inému, ako potvrdzujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu vo svetle ust. § 387 ods. 1 CSP. Dôvodne a správne tiež vzhľadom na plný úspech žalobcov v spore (čo do základu uplatneného nároku, ktorého výška závisela od posúdenia súdu), konštatoval súd prvej inštancie vznik nároku na ich strane voči žalovaným na plnú náhradu trov konania, samozrejme vyčíslených z výšky priznaného nároku (§ 255 ods. 1 CSP) s tým, že o ich výške po právoplatnosti rozsudku rozhodne samostatným uznesením prostredníctvom vyššieho súdneho úradníka (§ 262 ods. 2 CSP). Svoje rozhodnutie, ako bolo uvedené už v predchádzajúcich častiach, súd prvej inštancie dostatočne odôvodnil, v parametroch daných ust. § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov, spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre jeho potvrdenie. Súčasne sa odvolací súd stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku v plnom rozsahu, konštatuje správnosť jeho dôvodov a v podrobnostiach naň odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP), aby nadbytočne neopakoval všetky pre strany známe fakty spolu so správnou citáciou zákonných ustanovení jednotlivých právnych predpisov. Odvolací súd nezistil, že by tieto závery boli zjavne neakceptovateľné, nevyplývajú z nich ani jednostrannosť, alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Obsah spisového materiálu v predmetnom súdnom konaní zároveň pripúšťa interpretáciu faktov a posúdenie relevantných právnych otázok tak, ako sú v posudzovanej veci prezentované súdom prvej inštancie.

31. Nad rámec uvedeného, vo vzťahu k ťažiskovým a pre posúdenie veci rozhodujúcim odvolacím námietkam žalovanej 1/ a tiež žalobcov, odvolací súd považuje za potrebné doplniť nasledovné:

32. V posudzovanej veci z obsahu spisového materiálu vyplýva, že dňa x došlo na hlavnej ceste č. F. v 160 km v smere od J. na E. I., v k. ú. obce J., okres K. k dopravnej nehode spôsobenej motorovým vozidlom Q. I., ev. č.: O., ktoré viedol S. G.. Osobné motorové vozidlo z nezistených príčin vošlo do protismeru a narazilo do protiídúceho vozidla - kamiónu S. Y., ev. č.:XXM XXXX. V motorovom vozidle značky Q. I. sa okrem iných nachádzala aj Y. U., nar. XX.XX.XXXX, ktorá v dôsledku tejto tragickej dopravnej nehody na utrpené devastačné zranenia nezlučiteľné so životom zomrela (pri dopravnej nehode bolo usmrtených celkovo 7 osôb - posádka motorového vozidla Q. I. vrátane vodiča a to v dôsledku rozsiahlych zranení, ktoré vznikli ako vyplynulo zo znaleckého dokazovania v priamej a príčinnej časovej súvislosti s dopravnou nehodou). Trestné stíhanie voči S. G. (vodičovi vozidla) vo veci prečinu všeobecného ohrozenia podľa § 285 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť tým, že z dôvodu nedostatočného venovania sa vedeniu vozidla počas telefonovania prešiel vozidlom do protismernej časti vozovky, kde narazil do protiídúceho kamiónu S. Y., čím zvýšil všeobecné nebezpečenstvo pre posádku vo vozidle v príčinnej súvislosti s čím spôsobil smrť sebe a posádke vozidla, bolo zastavené pre neprípustnosť trestného stíhania podľa § 9 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku z dôvodu jeho úmrtia. Poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla ev. č. O., bolo v čase dopravnej nehody uzatvorené u žalovanej 1/. Poistnú zmluvu na motorové vozidlo, ktorým bola zapríčinená dopravná nehoda, mal so žalovanou 1/ v čase nehody uzatvorenú žalovaný 2/, ktorý bol jeho vlastníkom a držiteľom.

33. Primárna vecná odvolacia námietka žalovanej 1/ spočívala v tvrdení o nesprávnom právnom posúdení ťažiskovej otázky tohto sporu, a to existencie vecnej pasívnej legitimácie na strane žalovanej 1/, ktorá podľa jej názoru nebola posúdená ani správne, ani spravodlivo, keďže podľa jej názoru v zmysle aktuálne právnej úpravy, nie je nemajetková ujma predmetom poistného krytia.

34. Vo svetle vyššie uvedenej námietky, pre posúdenie vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia bola zásadnou otázkou, či náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako jedna z foriem satisfakcie za neoprávnený zásah do života a zdravia fyzickej osoby, je nárokom krytým poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, či je tu teda existencia povinnosti na strane žalovanej 1/ ako poisťovne, žalobcom ako osobám dotknutým identifikovaným zásahom, poskytnúť poistné krytie náhrady nemajetkovej ujmy v dôsledku jeho krytia zákonom č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

35. V otázke namietaného nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovanej 1/, odvolací súd poukazuje na argumentáciu súdu prvej inštancie, ktorý sa v odôvodnení svojho rozhodnutia s ňou podrobne, precízne a správne vysporiadal, tiež argumentáciu žalobcov, s ktorou sa plne stotožňuje. Právne závery o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie poisťovní v tomto type sporu, ktoré sa objavili v minulosti v niektorých súdnych rozhodnutiach (na ktoré tiež v odvolaní poukazuje žalovaná 1/), možno považovať (ako správne uvádza tiež súd prvej inštancie) za prekonané neskoršou jednotnou judikatúrou Najvyššieho súdu SR. Občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu totiž prijalo na zverejnenie do Zbierky stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR rozsudok z 31. júla 2017 sp. zn. 6MCdo/1/2016 pod č. R 61/2018, pričom zverejnená právna veta jednoznačne hovorí o pasívnej legitímácii poisťovne v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých po obetiach dopravných nehôd. V čase po rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 6MCdo/1/2016, najvyšší súd nevydal meritórne rozhodnutie, ktoré by v porovnaní s týmto rozhodnutím bolo založené na odlišných právnych záveroch. Táto otázka bola najvyšším súdom posudzovaná v súlade so závermi vyjadrenými v uvedenom rozhodnutí napríklad v rozhodnutiach sp. zn. 6Cdo/143/2017, sp. zn. 6Cdo/219/2017, sp. zn. 6Cdo/206/2017, príp. sp. zn. 6Cdo/212/2017, ktoré rozhodnutia poukázali rovnako, ako zverejnené rozhodnutie sp. zn. 6MCdo/1/2016, aj na judikatúru Ústavného súdu SR, ktorý nielenže v čase prijatia rozsudku sp. zn. 6MCdo/1/2016 vo viacerých ním posudzovaných veciach odmietol sťažnosti poisťovní namietajúcich porušenie svojich základných práv rozhodnutiami všeobecných súdov o krytí aj nemajetkovej ujmy pozostalých poistením podľa zákona č. 381/2001 Z. z., ale v rámci odôvodnenia uznesenia z 11. októbra 2016 sp. zn. III. ÚS 666/2016 uzavrel, že pojem „škoda“ použitý v zákone č. 381/2001 Z. z. je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania relevantnej úniovej regulácie. Od publikovania judikátu R 61/2018 sa rozhodovacia prax najvyššieho súdu ustálila v otázke pasívnej legitímácie poisťovne pri žalobách, ako je tá, ktorá je predmetom súdnej veci a nič sa v tejto súvislosti nezmenilo.

36. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, odvolací súd môže len konštatovať, že vyššie popísanou ustálenou praxou najvyšších súdnych autorít, bol prekonaný právny názor uvedený v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 168/2009 a sp. zn. 3 Cdo 301/2012, na ktoré sa žalovaná odvoláva vo svojom odvolaní a keďže súd prvej inštancie správne vec právne posúdil, ak vychádzal zo skutočnosti, že nemajetková ujma pozostalých po obetiach dopravných nehôd spadá pod rozsah krytia podľa povinného zmluvného poistenia a teda žalovaná 1/ je v spore vecne pasívne legitimovaná, ktorý názor je v súlade s rozhodovacou praxou tak najvyššieho, ako aj ústavného súdu, vecnej správnosti týchto jeho záverov nie je možné nič vytknúť.

37. S poukazom na vyššie uvedené závery, tak nebol tiež žiaden zákonný, ani racionálny dôvod pre žalovanou 1/ tvrdený, podľa jej názoru potrebný postup, ktorý mal zvoliť súd prvej inštancie a to prerušenie konania a podanie návrhu na Ústavný súd SR podľa čl. 125 ods. 1. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie totiž nezakladá na domnienke, či tvrdení o rozpore Zákona o PZP s Ústavou SR, či niektorým z prameňov európskeho práva a s poukazom na predchádzajúci poukaz na rozhodovaciu prax tak dovolacieho, ako aj ústavného súdu je zjavné, že takýto rozpor v dotknutej otázke nevzhladá ani ústavný súd.

38. Zostávajúca ťažisková vecná odvolacia námietka žalovanej 1/ spočíva v tvrdení, že priznané výšky náhrad vo vzťahu ku všetkým žalobcom, nie sú primerané (sú vysoké) a na strane žalobcov zase jadro odvolacej argumentácie spočíva v tvrdení, že naopak priznané výšky náhrad sú neprimerane nízke (rozporné s ustálenou súdnou praxou dovolacieho súdu).

39. Žalobca 1/ je manželom neb. Y. U. a žalobcovia 2/ a 3/ sú jej plnoletými deťmi. Z dokazovania vyplynulo, že nebohá Y. U. žila v harmonickom rodinnom prostredí vo vzájomnej láske, citovej náklonnosti so svojim manželom, ako aj plnoletými synmi, spolu prežívali udalosti každodenného života, stretávali sa medzi sebou, mali vzájomné silné rodinné putá. Mala k nim silný citový vzťah, tiež oni boli na ňu veľmi citovo naviazaní. Dôsledkom jej smrti všetci trpia pocitmi úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku zo smrti takto blízkej im osoby. Zásah je hlboký, trvalý a nereparovateľný, išlo o stratu náhlu, nečakanú, sprevádzanú navyše skutočnosťou, že sa s ňou nemohli ani pre devastačné poranenia ktoré utrpela rozlúčiť v posledných chvíľach jej života, či ju vôbec vidieť a ich trauma bola nepochybne znásobená tiež skutočnosťou, že z dôvodu jej posmrtnej identifikácie boli vyzývaní na odobratie vzoriek DNA. Nebohá Y. U. žila, ako vyplynulo z dokazovania, v usporiadanom manželskom zväzku so žalobcom 1/, starala sa o chod domácnosti, zvyšovala príjem do rodiny, keďže pracovala ako opatrovatelka v V., zomrela vo veku XX rokov, kedy bola pracovne činná, nemala žiadne vážne choroby, bola rodinne založená. Rodina bola veľmi súdržná, realizovala spoločné voľnočasové aktivity. Manželia sa pripravovali na svadbu staršieho syna, pre žalobcu 1/ ide o stratu manželky, ktorú hlboko a intenzívne prežíva, zmenil sa mu život, zmarili sa mu plány do budúcnosti, o to viac, že po osamostatnení sa detí (žalobcov 2/, 3/) zostal po náhlej a nečakanej smrti svojej manželky v byte sám, neustále za ňou smúti, nie sú naplnené jeho citové potreby. Rovnako významným spôsobom táto strata zasiahla aj do života žalobcov 2/, 3/, ktorí boli synmi nebohej a i keď v čase jej smrti už nežili s ňou v spoločnej domácnosti, boli plnoletí, osamostatnení, výživou na ňu neodkázaní, teda samostatne zárobkovo činní, boli s ňou v neustálom kontakte, vzájomne sa o seba zaujímali, intenzívne sa spolu stretávali, navzájom si pomáhali, matka pre nich predstavovala oporu, s ktorou riešili svoje radosti aj starosti a ani jeden zo žalobcov nie sú schopní ani s odstupom času sa s touto stratou vyrovnáť. Na strane žalobcu 1/ tak išlo o predčasnú stratu manželky v jej XX rokoch a na strane žalobcov 2/ a 3/ o predčasnú stratu ich matky v ich veku XX a XX rokov. Nemožno teda spochybniť, že žalobcovia spolu so svojou nebohú manželkou a matkou tvorili fungujúce a nerozlúčné rodinné spoločenstvo, ktorého fungovanie bolo intenzívne, trvalo a nezvratiteľne negatívne postihnuté násilným pretrhnutím ich vzájomných pevných väzieb.

40. Smrť pri dopravnej nehode je nepochybne jej fatálnym dôsledkom. Strata blízkeho človeka je nesmiernou tragédiou a príčinou obrovského smútku, bolesti a citovej ujmy. Citová ujma v dôsledku straty blízkeho sa nahradiť ničím nedá. Býva spojená so zmenou celkovej životnej situácie, ako tomu bolo aj v okolnostiach posudzovanej veci. Finančná kompenzácia tejto ujmy a ťažké životné situácie, ktoré sú s ňou spojené, môže do určitej miery „uľahčiť“ finančná kompenzácia, na ktorú nepochybne aj v okolnostiach posudzovanej veci žalobcovia, keďže išlo o stratu osoby im mimoriadne blízkej, majú legitímny nárok, a to v dôsledku porušenia práva na ochranu súkromia a rodinného života. Faktom však je, že žiadna výška finančného odškodnenia stratu blízkej osoby, akou nesporne tiež manželka a matka je, nahradiť nemôže. V prípade finančnej satisfakcie (náhrady nemajetkovej ujmy) ide tak reálne iba o zmiernenie následkov takejto straty.

41. Dôsledky utrpenej straty sú u jednotlivých žalobcov v okolnostiach posudzovanej veci nepochybne prítomné v ich každodennom živote a odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie nepochybuje o tom, že išlo o intenzívny a závažný zásah do osobnostných práv žalobcov (práva na súkromie a rodinný život žalobcov), na ktorých odčinenie nepostačuje morálne zadosťučinenie.

42. Ustanovenie § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka nevymedzuje hranicu pre určenie výšky reálnej náhrady za nemateriálnu ujmu. Výšku náhrady určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva podľa svojej úvahy v súlade so zásadami právneho štátu v zmysle článku II. Ústavy Slovenskej republiky a kritériami, ako je proporционаlnosť ochrany jednotlivých práv, pravidlá vyplývajúce zo zákona č. 274/2017 Z.z o obetiach trestných činov, či komparácia obdobných prípadov. Primárne odvolací súd poukazuje na dôležitosť jednotlivých ľudských práv a základných slobôd vyjadrenú v čl. 15 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky. Vždy na prvom mieste ako najvyššia ľudská hodnota, je chránený ľudský život a od neho odvíjajúci sa katalóg ľudských práv. Za ním nasleduje ústavou zaručené právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života. Pri určení výšky náhrady môže byť základom úvah súdu aj právna úprava náhrad pre osoby poškodené násilnými trestnými činmi podľa zákona č. 274/2017 Z.z., predtým zákon č. 215/2006 Z. z., podľa ktorej môže odškodnenie predstavovať 50-násobok minimálnej mzdy (§ 13 cit. zákona), pričom na obdobie roku 2017 bola minimálna mzda ustanovená sumou 453,- eur mesačne, či ďalšia právna úprava upravujúca nároky náhrad nemajetkovej ujmy pre pozostalých (príkladmo tiež zákon č. 461/2003 z.z. o sociálnom poistení). Pravdou je, že medzi

základné princípy právneho štátu patrí aj predvídateľnosť súdnych rozhodnutí, a zásada právnej istoty, ktorá spočíva v tom, že rozhodnutia v iných obdobných veciach, môžu byť základom úvah pre súd pri posudzovaní výšky finančnej náhrady.

43. V okolnostiach posudzovanej veci odvolací súd posúdením rozhodujúcich skutočností zastáva názor, že súdom prvej inštancie priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy jednotlivým žalobcom je primeranou, keďže zohľadňuje tak okolnosti, za ktorých k tejto ujme došlo (§ 13 ods. 3 OZ), ako aj závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy so zreteľom na ústavný princíp proporcionality, vo svetle ktorých kritérií sa odškodnenie v priznanej výške javí ako dostatočné, dôstojné a adekvátne. Súd prvej inštancie správne prihliadol nielen na následky vzniknuté v dôsledku dopravnej nehody (zásadná zmena života, narušenie rodinného života, psychické následky), ale aj na príčinu dopravnej nehody, ktorá má pôvod v nedbanlivostnom konaní poisťovateľa žalovanej 1/ a v konečnom dôsledku zohľadňuje tiež rozhodovaciu činnosť tak všeobecných súdov, ako aj Ústavného súdu SR, berúc zároveň na zreteľ princíp rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach obdobne. Svoje úvahy o proporcionality pri priznaní jednotlivých náhrad, správne súd prvej inštancie tiež smeroval k Ústave SR. Súd prvej inštancie pri posúdení primeranosti výšky priznanej nemajetkovej ujmy v odôvodnení správne rozoberá rozhodnutia súdov SR v obdobných prípadoch, či zákon o odškodňovaní obetí trestných činov (tak ako to požadovala aj žalovaná 1/ a nedôvodne v odvolaní namietajú žalobcovia), porovnávajú ich s okolnosťami posudzovanej veci, vo svetle ktorých zistení je výška priznanej ujmy voči jednotlivým žalobcom plne udržateľnou, zodpovedajúcou vyššie popísaným kritériám proporcionality a vážnosti jednotlivých práv, priznanej výške náhrady nemajetkovej ujmy v obdobných konaniach a pravidlám podľa zákona č. 274/2017 Z. z.. V prípade žalovanej 1/ ako poisťovateľa, vyplatenie určenej sumy náhrad nebude mať negatívny následok na jej majetkové pomery a neznemožní jej ďalšie podnikateľské aktivity v oblasti poisťovníctva, pričom výška priznanej náhrady vzhľadom na fatálnosť zásahu rozhodne nemôže indikovať k záveru, že by ju na strane žalobcov bolo možné udržateľne, či spravodlivo považovať za neprípustné obohacovanie. Prvoradým je podľa názoru odvolacieho súdu zmiernenie následkov zásahov do zasiahnutých Ústavou SR garantovaných práv, čomu nepochybne priznaná náhrada zodpovedá.

44. Nedôvodne žalobcovia v odvolaní namietajú, že výška priznanej nemajetkovej ujmy je v rozpore s ustálenou praxou dovolacieho súdu, ktorej podľa ich názoru zodpovedá výška náhrady, ktorú požadujú (vo vzťahu ku každému po 100.000,- eur).

45. Výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej posudzovanej veci, nezameniteľných s okolnosťami relevantnými v iných veciach.

46. Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí pod sp. zn. 7Cdo 73/2021 vo vzťahu k obdobnej námietke (v tom prípade dovolacej) konštatoval, že každé rozhodnutie o priznanej výške náhrady nemajetkovej ujmy je založené na riešení individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady, preto ani vyriešením takto vysoko individuálnej otázky (akou je určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy) sa ani nemôže vytvoriť ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Pri posúdení a hodnotení zákonom ustanovených východísk na určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy postupujú totiž sudy vždy diferencovane v každom konkrétnom prípade a nezotrvávajú na určitých striktných hraniciach. V takto individualizovanom rámci určovania konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy zovšeobecnenie ani neprichádza do úvahy, keďže rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvantifikovať a vyčíslieť (7Cdo/215/2020).

47. Porovnanie rozhodnutí v iných, v niektorých skutkovo čo do základu obdobných veciach, je len jedným z aspektov tvoriacim základ úvah súdu pri stanovovaní primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy v každej individuálnej veci.

48. V konečnom dôsledku nedôvodne žalobcovia vo vzťahu k výške priznanej nemajetkovej ujmy namietajú, že súd prvej inštancie zohľadňoval na časovej osi staršie rozhodnutia a neprihliadol pri výške nemajetkovej ujmy na časové hľadisko vývoja „hodnoty peňazí“. Ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súd poukázal na celú škálu rozhodnutí, medzi ktorými sú aj rozhodnutia z posledných rokov, vydané všeobecnými súdmi v obdobných veciach v zmysle, že išlo o náhrady nemajetkovej ujmy pri strate manželky / matky, na doplnenie ktorých odvolací súd poukazuje z

tzv. „novších“ rozhodnutím príkladmo na rozhodnutie vydané Krajským súdom v Nitre pod sp. zn. 25Co/72/2019 zo dňa 27.11.2019, ktoré aj v otázke nemajetkovej ujmy bolo v princípe odobrené tiež dovolacím súdom (uznesenie NS SR sp. zn. 7Cdo/73/2021 zo dňa 30.06.2022), kde v obdobnej veci (smrť manželky a matky v dôsledku zranení spôsobených dopravnou nehodou) bola manželovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy z titulu zásahu do osobnostných práv vo výške 20.000,- eur, zohľadniac dlhoročné spolužitie, citovú naviazanosť a trávenie spoločného času a dcéram zosnulej náhrada nemajetkovej ujmy každej po 5.000,- eur (išlo o plnoleté deti, nežijúce s matkou v spoločnej domácnosti, výživou na ňu už neodkázané). Rovnako možno poukázať na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 27Co/29/2021 zo dňa 29.12.2021, ktorým bola odobrená náhrada za nemajetkovú ujmu spôsobenú smrťou manžela, a to pre manželku vo výške 15.000,- eur a pre plnoletú dcéru rovnako 15.000,- eur. V konečnom dôsledku ako na najrelevantnejšie odvolací súd pre porovnanie poukazuje tiež na rozhodnutie KS v Trenčíne pod sp. zn. 27Co/64/2021 zo dňa 29.12.2021, ktorým v prípade identickej dopravnej nehody, ako v okolnostiach posudzovanej veci, teda ku ktorej došlo dňa x, spôsobenej motorovým vozidlom Q. I., ktoré viedol S. G., zomrela okrem Y. U. ako členka osádky vyššie uvedeného vozidla tiež Z. S., v súvislosti so smrťou ktorej bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy jej rodičom po 20.000,- eur v okolnostiach, že táto nežila v partnerskom zväzku, bola vo veku len XX rokov, bola samoživiteľkou a výlučne sama zabezpečovala starostlivosť a výživu svojim dvom maloletým deťom, ktoré v čase jej smrti boli v útlom veku. Jej vzťah s rodičmi, vychádzajúc z dokazovania, bol preukázateľne nesmierne silný, vnímali ju ako svetlo ich rodiny, boli vzájomne sa neba veľmi naviazaní a teda vzhľadom na absenciu jej partnerského zväzku v čase jej smrti, je možné tento vzťah jej rodičov považovať za porovnateľný za zásah do osobnostných práv obdobnej intenzity ako v prípade partnera/manžela. Je pravdou, že v danej veci deťom bola priznaná vyššia náhrada nemajetkovej ujmy, čo však v okolnostiach danej veci jednoznačne opodstatňoval fakt, že v čase smrti ich matky, tieto boli vo veľmi útlom veku, preukázateľne smrť matky na nich zanechala intenzívne psychické následky a deti boli na matku, keďže ich otcovia sa o deti nezaujímali, odkázané výlučne aj svojou výživou, či starostlivosťou.

49. Podľa názoru odvolacieho súdu teda súdom prvej inštancie priznaná náhrada za nemajetkovú ujmu v danej veci vo výške 20.000,- eur pre žalobcu 1/ ako manžela a po 20.000,- eur pre žalobcov 2/ a 3/ ako plnoleté deti /synov zodpovedá všetkým vyššie popísaným individuálnym okolnostiam posudzovanej veci, popísaným kritériám proporcionality a vážnosti jednotlivých práv, v úvahách o jej výške pri komparácii aj s obdobnými konaniami a pravidlám podľa zákona č. 274/2017 Z.z..

50. Pokiaľ v konečnom dôsledku vo vzťahu k tejto problematike (výške náhrady za nemajetkovú ujmu) poukazuje žalovaná 1/ na ňou tvrdené pripravované novelizácie Občianskeho zákonníka, ktoré majú stanovovať určité limity takýchto nárokov, jej tvrdenia sú bez právneho významu, keďže súd pri svojom rozhodovaní nemôže anticipovať právnu úpravu, ktorá je len pripravovaná, predpokladaná a nikdy nemusí byť prijatá.

51. S poukazom na uvedené závery, súd prvej inštancie rozhodol vecne správne, keď žalobcom čo do základu aj priznanej výške náhrady nemajetkovej ujmy vyhovel, za súčasne správneho rozhodnutia tiež v časti o trovách konania medzi stranami sporu, konštatujúc plný nárok na náhradu trov konania žalobcov voči žalovaným, ktoré budú vyčíslené z hľadiska ich výšky z priznaného plnenia, keďže v spore úspech čo do základu zaznamenali a výška náhrady závisela od úvahy súdu.

52. Rozhodovanie o trovách konania je integrálnou súčasťou konania. Zmyslom a účelom náhrady trov v konaní pred všeobecným súdom, je poskytnúť úspešnému účastníkovi, alebo účastníkovi, ktorému to priamo priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musel, alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusel zaplatiť, ak by tu takéto konanie pred všeobecným súdom či už nebolo vôbec, alebo netrvalo dlhší čas. Inštitút náhrady trov konania teda plní v zásade reparačno-satisfakčnú funkciu.

53. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne súd aj bez návrhu v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

54. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

55. Náhrada trov konania vychádzajúc z vyššie cit. zák. ustanovení, je teda ovplyvnená zásadou úspechu vo veci, z ktorej správne vychádzal pri rozhodovaní o trovách konania tak účastníkov, ako aj štátu súd prvej inštancie, ktorá sa uplatňuje v sporovom konaní, o ktoré ide nepochybne aj v preskúmvanej veci, keďže len v tomto sa dá hovoriť o úspechu, resp. neúspechu vo veci. Úspech vo veci súd vždy skúma čo do právneho základu veci a čo do výšky priznaného nároku. Plný úspech v spore sa v zásade zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti a výroku, ktorým sa rozhodlo vo veci samej. U žalobcu ide o plný úspech vo veci vtedy, ak bolo žalobe v plnom rozsahu vyhovie. Tak za účinnosti predchádzajúceho procesného predpisu (Občianskeho súdneho poriadku), tak za súčasného procesného kódexu (§ 255 ods. 1 CSP) však bolo a je tiež naďalej možné priznať účastníkovi plnú náhradu trov konania aj keď bol úspešný iba „čiastočne“, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku, alebo od úvahy súdu (sudcovské právo) v ktorom prípade nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, pretože ho nemožno ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu, o ktorý prípad išlo tiež v okolnostiach posudzovanej veci vo vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Je totiž potrebné rozlišovať, čo je v takomto prípade základné a čo sprevádzajúce. Základ v takomto prípade predstavuje záver o danosti právneho základu žalovaného nároku a jeho samotná výška je už druhotná a nadväzujúca. Úspech vo veci o uvedenom nároku, ktorý bol tiež predmetom tohto konania, sa teda skúma čo do právneho základu, a nie čo do výšky priznaného nároku. Nepriznanie plnej požadovanej výšky nároku, sa v tomto prípade v praktickom živote prejaví tak, že pri rozhodovaní o samotnej náhrade trov konania (v druhej fáze), sa výška náhrady trov bude vypočítavať len z výšky priznaného plnenia. V konkrétnosti posudzovanej veci vo svetle týchto východísk je za úspech všetkých žalobcov potrebné považovať úspech v základe nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorého výška bola závislá od úvahy súdu, vychádzajúc z čoho súd prvej inštancie v zhode s touto názorovou líniou správne priznal žalobcom nárok na náhradu trov konania voči žalovaným vzniknutých im pred súdom prvej inštancie v rozsahu 100%, avšak samozrejme len tých, ktoré boli účelne vynaložené na uplatnenie práva a ktoré budú následne počítané len z výšky prisúdeného plnenia.

56. Všetky odvolacie námietky tak žalovanej 1/, ako aj žalobcov odvolací súd vyhodnotil ako plne nespôsobilé k dopadu na vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia.

57. Z vyššie uvedených dôvodov, keďže dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, toto podľa § 387 ods. 1 CSP v plnom rozsahu potvrdil. Žalovaná 1/ ani žalobcovia v odvolaní nevedli žiadne podstatné, pre rozhodnutie relevantné skutočnosti, spôsobilé k odlišnému, v prospech ktoréhokoľvek z nich vyznievajúceho rozhodnutiu odvolacieho súdu s ktorými by sa už súd prvej inštancie nebol zaoberal, či dostatočne vysporiadal.

58. Odvolací súd v konečnom dôsledku rozhodol tiež o trovách odvolacieho konania a to podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 2 CSP tak, že stranám vzhľadom na ich neúspech v odvolacom konaní vo vzťahu k nim podaným odvolaniam a úspech vo vzťahu k odvolaniu protistrany, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

59. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).